

Posudek oponenta diplomové práce

Autor: Bc. Marie Mašková

Název: Diabetes mellitus v jezdeckém sportu v ČR

Vedoucí práce: doc. MUDr. Zdeněk Vilikus, CSc.

Oponent práce: PhDr. Jitka Vařeková, Ph.D.

Rozsah: 53 stran

Literatura: 64 literárních odkazů z toho 56 cizojazyčných,

Téma práce: zkoumání onemocnění diabetes mellitus v kontextu závodního sportu, a to konkrétně jezdeckví. Jako metody výzkumu byly využity literární rešerše, dotazník a interview.

1. Kritéria hodnocení práce:

	stupeň hodnocení			
	výborně	velmi dobře	vyhovující	nevyhovující
logická stavba práce (soulad názvu, cílů, teorie, metod a výsledků)		x		
stupeň splnění cíle práce	x			
teoretické znalosti ve vztahu ke sledovanému tématu	x			
práce s literaturou včetně citací	x			
adekvátnost použitých metod v praktické části		x		
vstupní údaje v praktické části a jejich zpracování			x	
hloubka provedené analýzy v diskuzi (interpretace výsledků v kontextu současných výzkumů)	x			
úprava práce (text, grafy, tabulky)		x		
jazyková úroveň	x			

Obsah a hodnocení práce:

Abstrakt je přehledný a dobře strukturovaný. Do budoucna bych nicméně doporučila v této části úspornější vyjádření. To, že má abstrakt má 2 strany, je kvůli opakování některých informací či jejich nadbytečnosti. Co je obsahem rešeršní části se například uvádí na třech místech. Informace o použití dotazníků a rozhovorů je zbytečně duplikovaná v cíli i metodách práce. V souvětích jsou nadbytečné věty (“rozhovor, který byl zpracován pro potřeby diplomové práce”).

V abstraktu i v závěru je uveden hypotetický výpočet: z 10 milionů obyvatel je 1 milion diabetiků. Proto by (při zaokrouhlení) z 8 000 závodících jezdců mohlo být 800 diabetiků. Tento odhad považuji za hrubě nesprávný vzhledem k tomu, že až 95 % z uvedeného počtu diabetiků jsou diabetici 2. typu, u nichž výskyt stoupá s věkem a/nebo s obezitou. U soutěžících jezdců nelze předpokládat ani jedno, proto nelze ani hypoteticky očekávat 10 % výskyt onemocnění DM v této skupině.

V abstraktu i na dalších místech v práci je znak procenta (%) používán těsně za číslovkou, což je častá formální chyba. Do budoucna doporučuji se jí vyvarovat.

Pokud vytrhnu z textu: "...7,14% uvedlo, že v den, kdy závodí, se měří méně. Čísla vypovídají o tom, že tito respondenti jsou si vědomi faktu, že pravidelná měření napomáhají při kompenzaci onemocnění." - vazba těchto vět není ideální. Právě naposledy zmíněných 7 procent se měří méně, a tedy si spíše nejsou vědomi důležitosti měření v prevenci komplikací. Jen pro Vaši informaci a budoucí práci upozorňuji na doporučení z fakultních metodologických pokynů: "Mezi klíčovými slovy by se neměla nacházet ta, která jsou součástí názvu závěrečné práce."

Seznam zkratk, Obsah a Úvod: části jsou zpracovány adekvátně.

Teoretická část práce je na vysoké odborné úrovni, a to zejména v částech věnovaných biomedicínským tématům. Množství i poměr zahraniční literatury převyšuje požadavky kladené na diplomovou práci.

Spíše drobnost: s. 12 - pro "fyzické aktivity" zavádíte zkratku PA - z důvodu anglického termínu *Physical activity*. Proč nebyl využit také český výraz pohybové aktivity, u kterého je pak zkratka PA logičtější?

V kapitolách na straně 17 bych ocenila větší rozpracování tématu jezdeckví, aby dvě hlavní témata práce (DM a jezdeckví) byla ve svém zpracování více vyvážená. Je naznačeno, že termín jezdeckví/jezdecký sport zahrnuje soutěžní sport, rekreační ježdění i terapii osob se speciálními potřebami. Tyto kategorie se ale na stránce prolínají - a to ne vždy přehledně. (Např. v jedné větě je historie hipoterapie datovaná již do starověkého Řecka a v další větě jsou olympijské hry). Domnívám se, že je bylo možné jasněji vymezit.

s. 17 - mohu poprosit o vysvětlení věty "Parajezdeckví, jako samostatná disciplína pod ČFJ, však není spravováno celou federací."?

s. 18 - nevidím důvod k samostatné kapitole 2.3.1.1.

Cílem práce na s. 22 je "prokázat pozitivní vliv jezdeckví na pacienty s onemocněním DM. Tento cíl se liší od cíle uvedeného v abstraktu. Na obou místech by se přitom cíle měly shodovat. Cíl uvedený na s. 22 mi přijde méně vhodný. Prokázat pozitivní vliv jezdeckví není na základě použité metodiky možné. Úkoly práce nebyly rozepsány.

Praktická část výzkumu je přehledně členěná. V metodologii jsou však pochybení.

Hypotézy bych doporučila číslovat. Ke zvážení by bylo, zda by neměly být formulovány opatrněji.

Např. H1 zní: Fyzická zátěž při jezdeckém sportu hladinu glukózy v krvi snižuje." Pouze pomocí krevních testů je možné tuto hypotézu potvrdit či vyvrátit. Pokud se pouze dotazujete respondentů, je potřeba uvést kontext: "Respondenti uvádějí snížení hladiny glukózy v krvi při tréninkovém ježdění".

V práci zcela chybí kapitola metody výzkumu. Nebyl stanoven metodologický přístup (výzkum kvantitativní, kvalitativní). Nenašla jsem citaci z žádné metodologické literatury.

Za větší chybu považuji nesrovnalosti ve stanovení výzkumné skupiny. V abstraktu a v závěru se hovoří o 7 950 aktivně závodících jezdcích v ČR. Naproti tomu na s. 26 u Distribuce dotazníku se uvažuje o členské základně registrovaných jezdců v ČR, která čítá 18 500 jezdců. Byla snaha je oslovit - a proto toto číslo mělo být v abstraktu.

U rozhovorů (s. 27) zásadně postrádám údaje kdo a proč byl dotazován. Jaký byl záměr? Jaká byla vstupní a vylučovací kritéria k zařazení do této části výzkumu? Kolik bylo dotazovaných?

Výsledky, Diskuze i Závěr jsou prezentovány přehledně.

U koláčových grafů (např. s. 32) je někdy špatná čitelnost (bylo by vhodnější barevné zobrazení). Popisy obrázků by měly začínat velkým písmenem.

Diskuze je zpracovaná do adekvátní hloubky a získané výsledky porovnává s dostatečným množstvím odborné literatury v odpovídající kvalitě.

Otázky k obhajobě:

1. Jaký výzkumný soubor byl v práci zvolen? Jaká byla velikost a charakteristika oslovené skupiny? 7 950 nebo 18 500?
2. U daného souboru registrovaných jezdců jste provedla odhad výskytu DM na 10 %. Tento odhad považuji za nesprávný. Dokázala byste své tvrzení opravit?
3. O jaký typ metodologického přístupu se v práci jednalo? Z jaké metodologické literatury jste vycházela?

Souhrn:

Práce zpracovává velice zajímavé téma self-managementu diabetu u jedinců, kteří se věnují jezdeckému sportu na soutěžní úrovni. Téma je originální a přínosné. Práce má vynikající jazykovou úroveň a dobrou strukturu. Teoretická část nabízí dvě hlavní oblasti, z nichž zejména téma diabetu je zpracováno na špičkové úrovni. Autorka výborně pracuje s odbornými zdroji a volí především zahraniční vědecké práce a tuzemské kvalitní publikace. Stanovené cíle se liší v různých částech práce a ne zcela dobře byly popsány výzkumné metody. Do budoucna bych doporučila více pozornosti věnovat metodologickým náležitostem práce.

Přes uvedené připomínky se jedná o velmi dobrou práci, která jednoznačně splňuje požadavky kladené na diplomové práce. Autorka má potenciál k dalšímu rozvoji a výzkumné práce a lze doporučit i publikaci výsledků.

V Praze, 10. 6. 2020

PhDr. Jitka Vařeková, Ph.D.